

VENTSPILS VALSTSPILSĒTAS PAŠVALDĪBAS DOME

Jūras iela 36, Ventspils, LV3601, Latvija, tālr.: 63601100, e-pasts: dome@ventspils.lv, www.ventspils.lv

LĒMUMS

2025.gada 18.decembrī

Ventspilī

Nr. 110
(protokols Nr. 10; 18.§)

Par Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzdalību
pašvaldības SIA „Ventspils poliklīnika”

Saskaņā ar Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.panta pirmo daļu publiskai personai, tai skaitā pašvaldībai, ir pienākums ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtēt katru tās tiešo līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmajā daļā minētajiem gadījumiem.

Nemot vērā to, ka Ventspils valstspilsētas pašvaldība (turpmāk – Pašvaldība) ir 100% kapitāla daļu turētāja pašvaldības SIA „Ventspils poliklīnika”, reģistrācijas Nr.40003246298, (turpmāk – Kapitālsabiedrība) un iepriekšējā Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā ir vērtēta 2020.gadā, Pašvaldībai ir pienākums no jauna izvērtēt tās līdzdalības atbilstību Valsts pārvaldes iekārtas likuma (turpmāk – VPIL) prasībām.

No Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 4.panta izriet, ka publiska persona drīkst iegūt un saglabāt līdzdalību kapitālsabiedrībā atbilstoši VPIL 88. pantam.

Atbilstoši VPIL 88.panta pirmajai daļai, publiska persona savu funkciju efektīvai izpildei var dibināt kapitālsabiedrību vai iegūt līdzdalību esošā kapitālsabiedrībā, ja īstenojas viens no šādiem nosacījumiem:

- 1) tiek novērsta tirgus nepilnība — situācija, kad tirgus nav spējīgs nodrošināt sabiedrības interešu īstenošanu attiecīgajā jomā;
- 2) publiskas personas kapitālsabiedrības vai publisku personu kontrolētas kapitālsabiedrības darbības rezultātā tiek radītas preces vai pakalpojumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai;
- 3) tiek pārvaldīti tādi īpašumi, kas ir stratēģiski svarīgi valsts vai pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai vai valsts drošībai.

VPIL 88.panta otrajā daļā noteikts, ka publiska persona pirms kapitālsabiedrības dibināšanas vai līdzdalības iegūšanas esošā kapitālsabiedrībā veic paredzētās rīcības izvērtējumu, ietverot arī ekonomisko izvērtējumu, lai pamatotu, ka citādā veidā nav iespējams efektīvi sasniegt šā panta pirmajā daļā noteiktos mērķus. Veicot izvērtējumu, publiska persona konsultējas ar kompetentajām institūcijām konkurences aizsardzības jomā un komersantus pārstāvošām biedrībām vai nodibinājumiem, kā arī ievēro komercdarbības atbalsta kontroles jomu regulējošu normatīvo aktu prasības.

Pašvaldība ir veikusi attiecīgu izvērtējumu par Pašvaldības līdzdalību Kapitālsabiedrībā (veicot juridisko, ekonomisko un ietekmes uz konkurenci izvērtējumu), kā arī konsultējusies ar Konkurences padomi un biedrību “Latvijas slimnīcu biedrība” (reģistrācijas Nr.40008029409). Rezultātā secināts, ka Pašvaldības funkciju efektīvai izpildei un Kapitālsabiedrībai noteikto mērķu sasniegšanai ir saglabājama Kapitālsabiedrības darbība esošajā statusā un Pašvaldības līdzdalība Kapitālsabiedrībā, jo tā atbilstoši Pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem ar savu darbību pārvalda stratēģiski svarīgu īpašumu – Ventspils poliklīniku un tās infrastruktūru un vienlaicīgi nodrošina tādus pakalpojumus, kas ir stratēģiski svarīgi valsts un Pašvaldības teritorijas attīstībai. Papildus jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrība savus pakalpojumus sniedz tirgus nepilnības apstākļos. Minētais pamatojams ar turpmāko.

Saskaņā ar Pašvaldību likuma 10.panta pirmās daļas 9.punktu, tikai domes kompetencē ir likumā noteiktajā kārtībā izveidot, reorganizēt un likvidēt pašvaldības kapitālsabiedrības un nodibinājumus, kā arī lemt par dalību kapitālsabiedrībās. Turklāt saskaņā ar Pašvaldību likuma 73.panta pirmo daļu, pašvaldības manta izmantojama pašvaldības administratīvās teritorijas iedzīvotāju interesēs atbilstoši pašvaldības kompetencei, gan nododot to publiskā lietošanā, gan veidojot iestādes, gan dibinot kapitālsabiedrības vai iegūstot dalību kapitālsabiedrībās. Līdz ar to pašvaldība, pamatojoties uz iepriekš minētajām tiesību normām, ir tiesīga darboties privāto tiesību jomā, iegūstot līdzdalību pašvaldības kapitālsabiedrībā.

Ārstniecības likuma 54. panta pirmā daļa nosaka, ka ārstniecības iestādi var izveidot valsts institūcijas, pašvaldības, fiziskās vai juridiskās personas. Atbilstoši minētā likuma 1. panta 3.punktam ārstniecības iestādes ir ārstu prakses, valsts un pašvaldību iestādes, saimnieciskās darbības veicēji un komercsabiedrības, kas reģistrētas ārstniecības iestāžu reģistrā, atbilst normatīvajos aktos noteiktajām obligātajām prasībām ārstniecības iestādēm un to struktūrvienībām un nodrošina ārstniecības pakalpojumus.

Atbilstoši Pašvaldību likuma 4.panta pirmās daļas 6.punktā noteiktajam, viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir gādāt par iedzīvotāju veselību — īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību.

Minēto funkciju Pašvaldībā nodrošina Kapitālsabiedrība, kuras darbības vispārējais stratēģiskais mērķis ir nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu, sniedzot Ventspils iedzīvotājiem primārās veselības aprūpes pakalpojumus un sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus un nodrošinot kvalitatīvu veselības aprūpi.

Primārās veselības aprūpes ietvaros poliklīnikā pacientus pieņem ģimenes ārsti, kā arī sniedz veselības aprūpes pakalpojumus mājās pacientiem ar hroniskām slimībām, kuri nevar ierasties uz vietas poliklīnikā. Sekundārās ambulatorās veselības aprūpes ietvaros poliklīnika nodrošina valsts apmaksātas un maksas ārstu speciālistu konsultācijas, ultrasonogrāfijas, digitālās rentgenogrāfijas izmeklējumus, osteodensitometrijas izmeklējumus, mamogrāfijas un mamogrāfijas skrīnīga izmeklējumus valsts programmas ietvaros, fizikālās terapijas, masāžas pakalpojumus. Tāpat kapitālsabiedrība sniedz rehabilitācijas pakalpojumus, kas ietver rehabilitācijas ārsta konsultācijas, ārstnieciskās vingrošanas un fizioterapijas nodarbības, kā arī audiologopēda konsultācijas. Pacientus pieņem arī tiešās pieejamības speciālisti – psihiatrs, narkologs, endokrinologs, dermatovenerologs, ginekologs, onkologs - ķīmijterapeits un oftalmologs. Speciālisti – ķirurgs, traumatologs, neirologs, otolaringologs, fizikālas terapijas un rehabilitācijas ārsts, audiologopēds, ergoterapeits, kā arī pieejami diabēta pēdas aprūpes kabineta pakalpojumi. Papildus tam, Kapitālsabiedrība iznomā telpas privātā sektora ārstniecības personālam (vietējie Ventspils speciālisti, kā arī speciālisti no Rīgas), lai paplašinātu pakalpojumu klāstu un nodrošinātu pakalpojumu pieejamību Ventspils iedzīvotājiem pēc iespējas tuvāk dzīves vietai.

Turklāt jāatzīmē, ka Kapitālsabiedrība Ventspilī nodrošina vairāku tādu veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, kurus nepiedāvā privātais sektors Ventspilī. Piemēram, specifisku speciālistu konsultācijas - bērnu pulmonologa - alergologa pakalpojumus, piesaistot speciālistus no Rīgas un tādējādi nodrošinot pakalpojuma pieejamību pēc iespējas tuvāk dzīves vietai. Tāpat privātais sektors nepiedāvā diagnostiskos izmeklējumus, kuros nepieciešami lieli kapitālieguldījumi iekārtās - osteodensitometrija, digitālā rentgenogrāfija, mamogrāfija, mamogrāfijas skrīnings. Ventspils pilsētā un novadā tikai Kapitālsabiedrība vienīgā piedāvā pacientiem tādus valsts apmaksātos pakalpojumus kā dermatožu ārstēšana ar fototerapijas iekārtu, diabēta pēdas aprūpes un narkologa pakalpojumus, onkologa – ķīmijterapeita konsultācijas. Pateicoties iegādātai lāzerterapijas iekārtai Ventspilī tikai Ventspils poliklīnikā iespējams veikt dažādu ādas paplašināto asinsvadu, asinsvadu veidojumu, paplašinātu asinsvadu, pigmentētu ādas veidojumu likvidēšanu un ādas selektīvo lāzeratjaunošanu sejai, kā arī tikai Kapitālsabiedrība nodrošina pacientu ārstēšanu ar triecienviļņu terapijas iekārtu.

Attiecībā uz VPIL 88.pantā minētajiem priekšnoteikumiem publiskas personas darbībai privāto tiesību jomā, jāņem vērā, ka Kapitālsabiedrības apsaimniekotā Ventspils poliklīnika un tās infrastruktūra un iekārtas ir uzskatāma par stratēģiski nozīmīgu īpašumu Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai. Lai veicinātu Kapitālsabiedrības sniegto pakalpojumu pieejamību un uzlabotu to kvalitāti, 2013.gadā Kapitālsabiedrība savu darbību uzsāka jaunajā poliklīnikas ēkā, kuras būvniecība tika realizēta Eiropas Reģionālās attīstības fonda līdzfinansētā projekta "Ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu attīstība Kurzemes reģionā – Ventspilī" ietvaros. Pateicoties projekta ietvaros uzstādītajām jaunajām iekārtām, kā arī specifiski plānotajām, atbilstoši projektētajām telpām, Kapitālsabiedrība spēja paplašināt sniegto pakalpojumu klāstu, uzlabot to kvalitāti, kā arī ērtu

pieejamību apmeklētājiem ar kustību traucējumiem. Tādējādi Kapitālsabiedrībai ir piemērota materiāli tehniskā bāze, kas nepieciešama pakalpojuma nodrošināšanai.

Kapitālsabiedrība, uzturot un attīstot kvalitatīvu ambulatoro un sekundāro pakalpojumu kompleksu Ventspils poliklīnikā Raiņa ielā 6, Ventspilī, nodrošina šo pakalpojumu pieejamību Ventspils iedzīvotājiem, tādējādi ietaupot pilsētas iedzīvotāju laiku un transporta izdevumus, kas būtu nepieciešami, ja Ventspilī nebūtu pieejami šādi veselības aprūpes pakalpojumi.

Kapitālsabiedrība noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par valsts garantētās primārās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu Ventspils pilsētas teritorijā, kā arī par valsts apmaksātu sekundāro ambulatoro veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu un apmaksu. Līdz ar to Kapitālsabiedrība sniedz valsts apmaksātus ambulatoros primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai.

Kapitālsabiedrība darbojas gan valstij, gan Pašvaldībai stratēģiski svarīgā nozarē. Uz to norāda vairāki valsts un Pašvaldības plānošanas dokumenti, kā arī pieņemtie tiesību akti un noslēgtie līgumi:

- 1) Apvienoto Nāciju Organizācijas Ilgtspējīgas attīstības dienaskārtībā 2030.gadam kā viens no ilgtspējīgas attīstības mērķiem ir minēts - nodrošināt veselīgu dzīvi un sekmēt labbūtību jebkura vecuma cilvēkiem, kura ietvaros kā apakšmērķi ir noteikti tādi uzdevumi kā - līdz 2030.gadam par vienu trešdaļu samazināt nelipīgu slimību izraisītu priekšlaicīgu mirstību, veicot profilakses un ārstēšanas pasākumus un uzlabojot garīgo veselību un labklājību; panākt visiem piekļuvi kvalitatīviem veselības aprūpes pamatpakalpojumiem un piekļuvi drošām, iedarbīgām un kvalitatīvām esenciālajām zālēm un vakcīnām par pieņemamu cenu; būtiski palielināt veselības aprūpes finansējumu un veselības nozares darbaspēka pieņemšanu darbā, attīstību, mācības un noturēšanu attīstības valstīs. Savukārt ilgtspējīgas attīstības mērķa - veicināt noturīgu, iekļaujošu un ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi, pilnīgu un produktīvu nodarbinātību un cienīgu darbu visiem - ietvaros kā apakšmērķis ir noteikts līdz 2030.gadam izstrādāt un ieviest politikas, lai veicinātu ilgtspējīgu tūrismu, kas rada darbavietas un veicina vietējo kultūru un produktus;
- 2) valsts plānošanas dokumentā „Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021.-2027.gadam” minēts, ka Latvijā ir kļuvis vieglāk būt veselam. Iedzīvotāji iegulda savas veselības veicināšanā un slimību profilaksē. Kvalificēti, motivēti un atbilstoši atalgoti speciālisti spēj laikus sniegt rekomendācijas veselīga dzīvesveida ievērošanai ikdienā, nodrošināt mūsdienīgu slimību profilaksi, diagnostiku, ārstēšanu, rehabilitāciju un pacienta aprūpi. Laba veselība mūža garumā ir viens no mērķiem arī mērķtiecīgam un individualizētam sociālajam atbalstam. Sabiedrības novecošanās apstākļos tiek attīstīti integrēti veselības un sociālie pakalpojumi, rodot resursus gan sabiedrībā balstītiem pakalpojumiem, gan arī ilgstošai institucionālai aprūpei. Šī Latvijas Nacionālā attīstības plāna viens no stratēģiskajiem mērķiem ir “Vienlīdzīgas iespējas”, kuras ietvaros mērķis ir panākt ikvienam līdzvērtīgas iespējas saņemt kvalitatīvu veselības aprūpi. Plānā izvirzīta prioritāte “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki”, kur minēts, ka veseli un aktīvi cilvēki Latvijā kopā veido iekļaujošu sabiedrību, kurā dzimst vairāk bērnu, ir vairāk laimīgu ģimeņu, atbildīgu un par nākotni drošu bērnu vecāku. Tendences pasaulē rāda, ka izturēt ekonomikas un valstu konkurences spriedzi un transformēt to ilgtspējīgā izaugsmē var tās valstis, kurās vairums cilvēku jūtas labi – kur cilvēki ir veseli, rūpējas par savu veselību, ir prasmīgi veselības risku novēršanā, spēj uzturēt savu psiholoģisko un emocionālo veselību. Saskaņā ar prioritātes “Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki” rīcības virzienu “Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe”, mērķis ir vienlīdzīgi pieejami kvalitatīvi veselības pakalpojumi. Laikus pieejama veselības aprūpe ir kritiski svarīga, lai novērstu priekšlaicīgu darbnespēju un priekšlaicīgu mirstību, kā arī sekmētu sociālo iekļaušanu un produktivitāti. Līdz ar sabiedrības novecošanos pieaug vajadzība pēc veselības aprūpes pakalpojumiem, taču samazinās iespēja segt izdevumus par aprūpi no mājāsaimniecības budžeta. Šo iemeslu dēļ ir veicami ieguldījumi, lai palielinātu izmaksu efektīvu valsts finansēto veselības aprūpes pakalpojumu apjomu, tādējādi uzlabojot pakalpojumu pieejamību, jo īpaši ģimenēm ar bērniem, senioriem un mājāsaimniecībām no zemākajām ienākumu kvintilēm. Turklāt, lai nodrošinātu veselības aprūpes pakalpojumus, joprojām viens no būtiskākajiem izaicinājumiem ir Eiropas Savienības vidējam līmenim atbilstoša ārstu un māsu skaita piesaiste valsts finansēto veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanai, jo īpaši ārstniecības iestādēs ārpus Rīgas. Kā arī minēts, ka, lai mazinātu profilaktiski un medicīniski novērsamo nāves gadījumu skaitu, ir būtiski uzlabojama ne tikai veselības aprūpes pieejamība, bet arī kvalitāte. Tas panākams, nodrošinot ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pietiekamu skaitu, viņu tālākizglītību, izstrādājot un aktualizējot klīniskos ceļus, kas atspoguļo katra individuālā pacienta ārstēšanai optimālo ceļu veselības aprūpes sistēmā no pirmajām aizdomām par slimību līdz savlaicīgai tās diagnosticēšanai,

ārstēšanai un rehabilitācijai, kā arī veicot pacientu konsultēšanu par veselīga dzīvesveida nozīmi slimību profilaksē. Ārstniecības kvalitāte un rezultāti uzlabojami, attīstot ģimenes ārstu lomu un kompetences, attīstot pirmsslimnīcu etapu un ieviešot tajā mūsdienīgas medicīnas tehnoloģijas ambulatoro un dienas stacionāro pakalpojumu vajadzībām, gādājot par efektīvu medikamentu un rehabilitācijas pieejamību, pilnveidojot ārstniecības iestāžu vadības sistēmas un organizatoros pasākumus kvalitatīviem veselības aprūpes pakalpojumiem, tai skaitā pilnveidojot antimikrobiālās rezistences ierobežošanas pasākumus, uzlabojot veselības aprūpes procesu organizāciju un pacienta virzību starp dažādiem aprūpes līmeņiem, kā arī stiprinot veselības aprūpes sistēmas pārvaldības spēju analizēt uzkrātos veselības datus un izmantot tos sistēmas izmaksu efektivitātes un kvalitātes kāpināšanai. Saskaņā ar rīcības virzienu “Psiholoģiskā un emocionālā labklājība”, mērķis ir nostiprināt veselību kā vērtību. Slimības, kas ir par pamatu izplatītākajiem priekšlaicīgas nāves un darbnespējas cēloņiem, nereti ir sekas neveselīgam dzīvesveidam, tāpēc, lai nodrošinātu tautsaimniecības efektivitāti un ražību, valsts pienākums ir mazināt veselību ietekmējošo riska faktoru izplatību sabiedrībā, ievērojot principu ‘veselība visās politikās’, un veicināt veselībratību visa mūža garumā;

- 3) Latvijas Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā līdz 2030.gadam minēts, ka cilvēku skaitam samazinoties un sabiedrībai novecojot, ir svarīgi nesamazināt cilvēkkapitāla bāzes vērtību un palielināt tā produktivitāti. Investīcijas cilvēkkapitālā ir prioritārs ilgtermiņa uzdevums, lai nodrošinātu visa potenciālā cilvēkresursa līdzdalību darba tirgū, uzlabotu veselības pakalpojumus un efektivitāti. Viena no prioritātēm ir “Ilgtermiņa ieguldījumi cilvēkkapitālā” – cilvēkkapitāla bāzes vērtība un produktivitāte. Veselības aprūpe minēta kā investīcijas cilvēkkapitālā, kas padara cilvēkus ekonomiski ražīgākus un emocionāli bagātākus. Kā viens no prioritāriem ilgtermiņa rīcības virzieniem ir noteikts “Veselības un sociālo pakalpojumu kvalitāte un pieejamība”, kur minēts, ka novecošanās būtiski ietekmēs pakalpojumu sektoru, it īpaši veselības aprūpi. Neizbēgami būs nepieciešama veselības aprūpes iestāžu restrukturizācija, piemēram, pediatrijas nodaļu pārveide par geriatrijas nodaļām, un specializācija vecāka gadagājuma cilvēkiem raksturīgo slimību ārstēšanā. Tāpēc īpaši svarīgi ir laikus ieguldīt veselības aprūpē, ar to saistītās zināšanās un tehnoloģijās (dzīves zinātnēs, biomedicīnā, farmācijā) un veselīga dzīvesveida veicināšanā visās paaudzēs;
- 4) Sabiedrības veselības pamatnostādņēs 2021.–2027.gadam minēts, ka sabiedrības veselības politikas mērķis ir uzlabot Latvijas iedzīvotāju veselību, pagarinot labā veselībā nodzīvoto mūžu, novēršot priekšlaicīgu mirstību un mazinot nevienlīdzību veselības jomā. Pamatnostādņēs rīcības virzieni izvirzītā sabiedrības veselības politikas mērķa sasniegšanai ir veselīgs un aktīvs dzīvesveids, uz cilvēku centrēta un integrēta veselības aprūpe, cilvēkresursu nodrošinājums un prasmju pilnveide, Veselības aprūpes ilgtspēja, pārvaldības stiprināšana, efektīva veselības aprūpes resursu izlietošana, u.c. Pie Sabiedrības veselības politikas pamatprincipiem ir minēts, ka veselība ir Latvijas veselības sistēmas pamatvērtība. Tiesības uz veselības aprūpi ir Latvijas iedzīvotāju pamattiesības. Ikvienam Latvijas iedzīvotājam ir pienākums rūpēties par savu un savu bērnu veselību, un nevienai personai nav tiesību apdraudēt citas personas veselību. Ieguldījumi Latvijas iedzīvotāju veselības veicināšanā un veselības aprūpē ir ieguldījumi Latvijas attīstībā. Turklāt visi politiskie, ekonomiskie un citi lēmumi lielākā vai mazākā mērā ietekmē personas un sabiedrības veselību, tādēļ ietekmes uz veselību novērtēšanai jābūt daļai no lēmumu pieņemšanas visu sektoru politiku plānošanā (visas nozares, institūcijas un organizācijas ir līdzatbildīgas sabiedrības veselības saglabāšanā un uzlabošanā, un tas ir pamats līdzsvarotai vides, sociālās un ekonomiskās politikas attīstībai). Kā arī minēts, ka ikvienam ir vienlīdzīgas tiesības saņemt nepieciešamos veselības veicināšanas, slimību profilakses un veselības aprūpes pakalpojumus valstī pieejamo personāla, tehnisko un finanšu resursu ietvaros, normatīvajos aktos noteiktā apjomā un kārtībā. Sabiedrības veselības politika tiek īstenota, izvirzot individu kā galveno vērtību veselības veicināšanā, slimību profilaksē, diagnostikā, ārstēšanā, aprūpē, rehabilitācijā, kā arī nodrošinot vispusīgu informāciju, lai persona spētu rūpēties par savu veselību un atbildīgi pieņemtu ar to saistītus lēmumus.
- 5) saskaņā ar Kurzemes plānošanas reģiona Attīstības programma 2021.–2027.gadam sadaļu “Veselības aprūpe”, Nacionālā veselības dienesta ieskatā, viens no svarīgiem uzdevumiem ir piesaistīt ģimenes ārstus, zobārstus un citus speciālistus reģiona ārstniecības iestādēm, līdz ar to uzlabojot primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību reģiona iedzīvotājiem. Ļoti nozīmīgi arī ir nodrošināt iedzīvotājiem lielāku veselības veicināšanas pasākumu pieejamību, lai uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Šo ir nozīmīgi organizēt pašvaldību līmenī, tādējādi sasniedzot pēc iespējas lielāku iedzīvotāju loku. Saskaņā ar programmas prioritātes “Sociālā iekļaušana” rīcības virzienu “Sabiedrības veselības aprūpes uzlabošana un veselīga un

aktīva dzīves veida veicināšana”, ir noteiktas vairākas nepieciešamās rīcības – veselības aprūpes pakalpojumu tuvināšana iedzīvotājiem, visaptverošas veselības aprūpes infrastruktūras attīstība, sabiedrības informēšana par veselīgu dzīvesveidu, profilaksi un ģimenes veselību, u.c.;

- 6) Pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgajā plānošanas dokumentā „Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā ilgtspējīgas attīstības stratēģija līdz 2030.gadam” minēts, ka veselības aprūpes pakalpojumus Ventspilī galvenokārt nodrošina pašvaldības SIA “Ventspils poliklīnika” (ambulatorā aprūpe) un SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca” (stacionārā aprūpe). Stratēģijā minēts, ka Ventspils veselības aprūpes iestādes pēdējo gadu laikā ir uzlabojušas veselības aprūpes rādītājus un veikušas ieguldījumus konkrētu pakalpojumu uzlabošanai, ilgstoša iedzīvotāju skaita samazināšanās un sabiedrības novecošanās paaugstina pieprasījumu pēc sociālajiem un veselības aprūpes pakalpojumiem. Lai sekmīgi attīstītu veselības nozari un nodrošinātu pakalpojumu pieejamību un kvalitāti pašvaldību iedzīvotājiem, ir nepieciešams valsts budžeta finansējums veselības aprūpes nodrošināšanai un speciālistu pieejamības veicināšanai reģionos. Pašvaldība ir iekļauta veselīgo pilsētu/ pašvaldību tīklā, kas koncentrējas uz veselības iekļaušanu politisko un sociālo jautājumu darba kārtībā, kā arī sabiedrības veselības stiprināšanu vietējā līmenī. Tādēļ stratēģijā kā viens no ilgtermiņa sadarbības mērķiem ir minēts mērķis “Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība”, kur viena no prioritātēm noteikta “Veselīga dzīvesveida, radošas un izglītotas sabiedrības attīstība”, kur norādīts, ka veselīgs dzīvesveids ir stūrakmens veselīgiem un laimīgiem iedzīvotājiem, līdz ar to Ventspils un Ventspils novada prioritāte ir nodrošināt pieeju kvalitatīviem veselības aprūpes, sociālās aprūpes un rehabilitācijas pakalpojumiem, kā arī pilnveidot sociālās aizsardzības sistēmu. Svarīgi nodrošināt nepieciešamos veselības aprūpes pakalpojumus gan pilsētas, gan novada iedzīvotājiem, t.sk., organizēt veselības veicināšanas aktivitātes, informējot sabiedrību par veselīga dzīvesveida paradumiem un nodrošinot plaša spektra sporta un aktīvās atpūtas iespējas dažāda vecuma iedzīvotājiem. Šajā stratēģijā kā vēl viena prioritāte minēta “Mūsdienīga un iedzīvotājiem tuva pārvalde; Sabiedrības pašiniciatīva; Sadarbība; Viedo tehnoloģiju ieviešana”, kur norādīts, ka veselības un sociālās aprūpes pakalpojumu sniegšanas procesa modernizēšana sekmētu pakalpojumu pieejamības un efektivitātes uzlabošanu, tādējādi veidojot Ventspili un Ventspils novadu par modernu vidi dzīvei un darbam.

Šajā stratēģijā sadaļā par telpiskās attīstības perspektīvām, minēts, ka svarīgi veidot un stiprināt vertikālas saites starp Ventspili un Ventspils novadu, sniedzot apdzīvoto vietu iedzīvotājiem piekļuvi kvalitatīviem un pieejamiem sabiedriskajiem pakalpojumiem – veselības aprūpi, izglītību, kultūru u.c.;

- 7) Pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgajā plānošanas dokumentā “Ventspils valstspilsētas pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgā attīstības programma 2021.-2027.gadam” minēts, ka tuvāko 5-7 gadu laikā gan Ventspilī, gan Ventspils novadā turpinās pieaugt iedzīvotāju skaits pensijas vecumā, kā rezultātā tas var izraisīt pieprasījuma pieaugumu pēc veselības aprūpes pakalpojumiem. Ventspils veselības aprūpes iestādes pēdējo gadu laikā ir uzlabojušas veselības aprūpes rādītājus un veikušas ieguldījumus konkrētu pakalpojumu uzlabošanai. Šajā Pašvaldības un Ventspils novada pašvaldības kopīgajā attīstības programmā noteikta Ventspils un Ventspils novada vidējā termiņa kopīgā attīstības prioritāte “Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva, sociāli nodrošināta un veselīga sabiedrība”, kuras viens no rīcības virzieniem ir “Kvalitatīva veselības aprūpe”.
- 8) Pašvaldības rīcības plānā 2021.-2027. gadam kā viena no Pašvaldības prioritātēm ir minēta “Vide: iedzīvotāji jūtas fiziski un emocionāli nodrošināti un pārliecināti par savu nākotni” un kā stratēģiski svarīgs noteikts rīcības virziens – kvalitatīva veselības aprūpe. Šī rīcības virziena ietvaros Kapitālsabiedrībai noteikti šādi uzdevumi – nodrošināt optimālu ārstniecības personu skaitu veselības aprūpes pakalpojumu sektorā un atbalstīt esošā personāla kompetences un prasmju paaugstināšanu (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā augsti kvalificētu medicīnas speciālistu piesaiste ārstniecības procesa nodrošināšanai, kompleksa atbalsta piedāvājuma nodrošināšana jauniešiem medicīnas speciālistiem, lai uzsāktu darbu Ventspilī, medicīnas personāla kvalifikācijas paaugstināšana un apmācību organizēšana, sadarbība ar plašāku augstskolu loku prakses vietu nodrošināšanai, izglītības ieguvei un pieredzes apmaiņai (t.sk. ārzemēs)). Noteikts arī šāds uzdevums nodrošināt veselības aprūpes infrastruktūras uzlabošanu, jaunu metožu ieviešanu un esošo ārstniecības metožu uzlabošanu, veicinot digitālo tehnoloģiju plašāku izmantošanu veselības aprūpē (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā ārstniecības iestāžu infrastruktūras, t.sk. energoefektivitātes paaugstināšanas, vides pieejamības un materiāltehniskās bāzes, uzlabošana, iedzīvotāju iesaiste informācijas un komunikācijas tehnoloģiju rīku lietošanā, kas saistīti ar

veselības aprūpes pakalpojumu saņemšanu, sadarbības attīstīšana ar citām nacionālajam un ārvalstu ārstniecības iestādēm pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai un kompetences pārnesei, bērnu veselības aprūpes pakalpojumu attīstīšana). Noteikts arī uzdevums veikt pasākumus veselības krīžu novēršanai un pārvarēšanai (šī uzdevuma ietvaros noteikts šāds pasākums kā pasākumi epidemioloģiskās drošības uzlabošanai un veselības krīžu pārvarēšanai). Vēl viens no uzdevumiem noteikts izveidot modernu un ērti lietojamu pakalpojumu saņemšanas modeli Ziemeļkurzemes reģionālajā slimnīcā un Ventspils poliklīnikā (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā pacientu e-reģistrācijas sistēmas pilnveidošana, sniegto veselības aprūpes pakalpojumu popularizēšana un pilnveidošana, atgriezeniskās saites starp pakalpojumu sniedzējiem un pacientiem saņemšanas nodrošināšana). Noteikts arī uzdevums iesaistīt iedzīvotājus veselību veicināšanas un slimību profilakses pasākumos (šī uzdevuma ietvaros noteikti šādi pasākumi kā iedzīvotājus izglītojošu un informējošu pasākumu izveide par veselīgu dzīves veidu, veselības profilakses pasākumu sekmēšana). Turklāt šajā rīcības plānā kā vēl viena no Pašvaldības prioritātēm ir minēta “Prasmes: iedzīvotāji sasniedz savus mērķus un iegūst labklājību” un kā stratēģiski svarīgs noteikts rīcības virziens – tūrisma attīstība. Šī rīcības virziena ietvaros noteikts šāds uzdevums - nodrošināt un atbalstīt tūrisma infrastruktūras pilnveidošanu un paplašināšanu, t.sk. mazinot sezonālā ietekmi, lai veicinātu ekonomikas transformāciju un produktivitātes celšanu (šī uzdevuma ietvaros noteikts šāds pasākums kā veicināt kurortoloģijas, medicīnas tūrisma un darījumu tūrisma attīstību pilsētā).

Pašvaldība, saglabājot līdzdalību Kapitālsabiedrībā, ir spējusi nodrošināt iedzīvotājiem pakalpojumu pieejamību, kā arī šo pakalpojumu stabilitāti un attīstību veselības aprūpes pakalpojumu tirgū, piedāvājot plašu primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumu klāstu. Ņemot vērā to, ka privātais sektors ir grūti prognozējams, Pašvaldībai pastāvētu risks par uzliktās autonomās funkcijas neizpildi, īpaši sekundārās ambulatorās veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā Ventspilī. Līdzšinējā prakse pierādījusi, ka šāda veida iedzīvotāju veselības aprūpes pakalpojumu sniegšana atbilst kopējām sabiedrības interesēm, jo šo pakalpojumu sniegšanā ir nepieciešams nodrošināt pieejamības nepārtrauktību.

Lai gan kopumā Kurzemes reģionā 2024.gadā atradās 111 ārstniecības iestādes, t.sk., Ventspilī atradās 21 ārstniecības iestādes (t.sk. Kapitālsabiedrība), kuras ir noslēgušas līgumu ar Nacionālo veselības dienestu par valsts apmaksātās sekundārās ambulatorās veselības aprūpes sniegšanu, tomēr tikai 2 ārstniecības iestādes piedāvā plaša spektra ārstniecības pakalpojumus vienuviet – Kapitālsabiedrība un SIA “Ziemeļkurzemes reģionālā slimnīca”. Ņemot vērā, ka infrastruktūras nodrošināšanai nozarē, kurā darbojas Kapitālsabiedrība, ir nepieciešami lieli kapitālieguldījumi (ēkas būvniecība, kvalitatīvu ārstniecības iekārtu iegāde, u.c.), Ventspilī privātie veselības aprūpes pakalpojumu sniedzēji nodrošina ierobežotu pakalpojumu klāstu, galvenokārt sniedzot rentablus maksas pakalpojumus, savukārt nepiedāvā noteiktus aprūpes pakalpojumus, kas prasa ievērojamus kapitālieguldījumus vai specifisku personāla piesaisti (piemēram, bērnu pulmonologs-alergologs), ko, savukārt risina Kapitālsabiedrība, piesaistot specialistus no citām pilsētām.

Pašvaldības komercdarbība nozarē neierobežo un nedeformē privātā kapitāla darbības attīstību, jo valsts apmaksātos veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrība tāpat kā privātais sektors sniedz par vienotām cenām, kuras regulē valsts, savukārt maksas veselības aprūpes pakalpojumus Kapitālsabiedrība sniedz par cenām, kuras noteiktas uz ekonomiski pamatotiem aprēķiniem brīvas konkurences apstākļos, pakalpojumu cenas balstītas uz pilnas pašizmaksas aprēķinu, iekļaujot peļņas daļu.

Nododot Kapitālsabiedrības funkcijas privātajam sektoram, pastāv risks, ka gan Ventspils valstspilsētas, gan Ventspils novada iedzīvotājiem jaunais tirgus dalībnieks nespēs nodrošināt tik plašu pakalpojumu klāstu vienuviet, kas ir svarīgs nosacījums iedzīvotājiem, kā arī nebūs ieinteresēts veikt apjomīgus ieguldījumus ārstniecības un diagnostikas iekārtu iegādē, bet nosūtīs uz ārstniecības izmeklējumiem kādā citā pilsētā, līdz ar to būs apdraudēta iespēja Ventspils un Ventspils novada iedzīvotājiem saņemt ārstniecības pakalpojumus pēc iespējas tuvāk dzīves vietai, kā arī tiks radīti papildu ceļa izdevumi.

Savu viedokli par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā sniegusi Konkurences padome, kas informējusi, ka tās ieskatā no valsts budžeta līdzekļiem apmaksāto pakalpojumu sniegšana sistēmiski veido veselības aprūpes (kopējo) pieejamību un šādā situācijā Kapitālsabiedrības darbības veids var tikt vērtēts kā atbilstošs VPIL 88.panta pirmās daļas nosacījumiem. Vienlaikus Konkurences padome aicina Kapitālsabiedrību regulāri veikt konkurences

neitralitātes risku novērtējumu, tādējādi iespējams identificēt iespējamās konkurences neitralitātes pārkāpumu riskus. Papildus tam Konkurences padomes ieskatā kopumā ir atbalstāma telpu iznomāšana privātajiem medicīnas pakalpojumu sniedzējiem, tādējādi, ne tikai pilnveidojot konkrētu medicīnas pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem, bet arī veicinot privāto tirgus dalībnieku darbību un attīstību konkrētajā tirgū. Savu viedokli par Pašvaldības līdzdalības saglabāšanu Kapitālsabiedrībā ir sniegusi arī biedrība "Latvijas slimnīcu biedrība" (reģistrācijas Nr.40008029409), kas informējusi, ka Pašvaldība ar līdzdalību Kapitālsabiedrībā nodrošina Pašvaldību likumā noteiktās pašvaldības autonomās funkcijas izpildi - gādāt par iedzīvotāju veselību (īstenot veselīga dzīvesveida veicināšanas pasākumus un organizēt veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību). Kapitālsabiedrība kā ik viena ārstniecības iestāde, kas noslēgusi līgumu ar Nacionālo veselības dienestu, valsts apmaksātus ambulatoros primārās un sekundārās veselības aprūpes pakalpojumus sniedz atbilstoši Ministru kabineta 2018. gada 28. augusta noteikumiem Nr. 555 "Veselības aprūpes pakalpojumu organizēšanas un finansēšanas kārtība". Biedrība uzskata, ka Pašvaldības līdzdalības saglabāšana Kapitālsabiedrībā ir atbalstāma, ņemot vērā, ka Kapitālsabiedrība darbojas stratēģiski svarīgā nozarē un tās infrastruktūra ir stratēģiski svarīga plaša profila veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā un pakalpojumu pieejamības nodrošināšanā reģionā. Turklāt biedrība uzskata, ka Kapitālsabiedrība ar savu darbību nekavē, neierobežo vai nedeformē konkurenci, bet veicina veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību Ventspils pilsētas, novada un reģiona iedzīvotājiem.

Līdz ar to secināms, ka veselības aprūpes pakalpojumi ir stratēģiski svarīgi valsts un Pašvaldības administratīvās teritorijas attīstībai, un Kapitālsabiedrībai ir būtiska lomu šo funkciju un pakalpojumu nodrošināšanai.

Ņemot vērā iepriekš minēto, pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.pantu, Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma 7.pantu, Pašvaldības Likumības komisijas 2025.gada 10.decembra ieteikumu, Pašvaldības Ekonomikas un budžeta komisijas 2025.gada 4.novembra ieteikumu un Pašvaldības Finanšu komitejas 2025.gada 11.decembra sēdes atzinumu,

Ventspils valstspilsētas pašvaldības dome

nolemj:

1. Saglabāt Ventspils valstspilsētas pašvaldības līdzdalību pašvaldības SIA „Ventspils poliklīnika” (reģistrācijas Nr.40003246298), ņemot vērā, ka īstenojas Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmās daļas 1., 2. un 3.punkta nosacījumi.
2. Noteikt pašvaldības SIA “Ventspils poliklīnika” (reģistrācijas Nr.40003246298) vispārējo stratēģisko mērķi – nodrošināt veselības aprūpes pieejamību un veicināt iedzīvotāju veselīgu dzīvesveidu, sniedzot Ventspils iedzīvotājiem primārās veselības aprūpes pakalpojumus un sekundāros ambulatoros veselības aprūpes pakalpojumus un nodrošinot kvalitatīvu veselības aprūpi.

Domes priekšsēdētājs

J.Vītoliņš

Sagatavoja:

R.Ozoliņa

63601154

rita.ozolina@ventspils.lv